

DECIZIE

27 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Svetlana Filincova,
Judecători – Maria Ghervas, Nina Vascan

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut și de către partea vătămată/civilă Irina Lanovenco împotriva deciziei din 18 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe

*Saviuc Piotr Piotr, născut la xxxxx,
originar din r-nul. xxxxx și domiciliat în
mun. xxxxx, str. xxxxx, ap. xxxxx,*

Termenul de examinare a cauzei:

1. Prima instanță: 16.07.2014-15.02.2016;
2. Instanța de apel: 17.03.2016-08.06.2016;
13.03.2017-09.11.2017;
27.04.2017-15.06.2018;
17.01.2019-18.06.2019;
3. Instanța de recurs: 08.08.2017-09.11.2017;
31.01.2018-13.03.2018;
21.08-2018-11.12.2018;
23.07.2019-27.11.2019.

Asupra admisibilității în principiu a recursurilor ordinare în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința din 15 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, P. Saviuc a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, din motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii.

Acțiunea civilă înaintată de I. Lanovenco privind încasarea prejudiciului material în sumă de 97020 de lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a se pronunța astfel, prima instanța a constatat că de către organul de urmărire penală, P. Saviuc a fost învinuit că, în perioada lunii octombrie 2010, urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de o a ajuta pe I. Lanovenco de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6000 de euro, echivalentul a 97020 de lei, conform cursului valutar al BNM la

data săvârșirii infracțiunii.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

Procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care P. Saviuc să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții sau a exercita activități legate de gestionarea mijloacelor bănești pe termen de 3 ani și admiterea integrală a acțiunii civile înaintată de partea vătămată.

A menționat de asemenea că, P. Saviuc urmărea scopul dobândirii ilegale a mijloacelor bănești și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat la momentul intrării în stăpânire asupra acestora. Inculpatul a promis părții vătămate că, ruta este rentabilă și cu ajutorul acordat de el, va aduce venit și totul va merge bine.

La fel, prima instanță, la aprecierea probelor, nu a ținut cont de faptul că infracțiunea de escrocherie este materială și se consideră consumată din momentul trecerii ilegale a bunurilor proprietarului la cel vinovat, or P. Saviuc, prin înșelăciune, denaturând informația privind proprietarul rutei pentru pasageri „Chișinău-Soci”, prezentându-se ca cofondator al SRL „Dac Trans Service”, prin abuz de încredere a dobândit de la I. Lanovenco suma de 6 000 de euro.

4. Partea vătămată I. Lanovenco, a declarat apel în care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal și admiterea acțiunii civile.

În argumentarea soluției solicitate a invocat că, prima instanță eronat a conchis că partea vătămată încearcă să ducă în eroare instanța de judecată, declarând că inculpatul la prima întâlnire s-a declarat fondatorul firmei deținătoare a rutei „Chișinău-Soci”, deoarece martorul acuzării Iurie Marin nu a confirmat acest fapt în ședința de judecată, întrucât acuzarea a renunțat la audierea acestuia, iar în declarațiile depuse în cadrul urmăririi penale acesta nu a comunicat că, P. Saviuc își atribuisese calitatea de fondator al SRL „Dac Trans Service”, dar a comunicat că din auzite știa că este directorul SRL „Sim-Tur”. În acest sens, partea vătămată a indicat că, acuzarea a renunțat la audierea martorului Iurie Marin în ședința de judecată, deoarece el nu se afla în țară.

Potrivit declarațiilor martorului I. Marin date în cadrul urmăririi penale, ultimul la întâlnirea părții vătămate cu Piotr Saviuc nu l-a prezentat ca director al SRL „Sim-tur”, dar a specificat precum că știa din auzite că acesta deține această calitate. Ulterior, Iurie Marin a plecat și nu a asistat la discuția de mai departe, astfel, nu era prezent în momentul când P. Saviuc i-a povestit despre ruta „Chișinău-Soci”.

Între partea vătămată și inculpat a avut loc o înțelegere la baza căreia au fost puse două obligațiuni asumate de către inculpat și anume: cedarea dreptului de a exploata în ziua de miercuri ruta „Chișinău-Soci” și asigurarea de către inculpat a posibilității realizării în viitor a dreptului părții vătămate de dispoziție asupra zilei de miercuri din ruta respectivă, în sensul posibilității cedării dreptului de a exploata această zi unei alte persoane la libera alegere, contra plată. Anume pentru această garanție de realizare a dreptului părții vătămate de dispoziție (în sensul cedării/vânzării neoficiale a zilei de miercuri), partea vătămată obligându-

se să achite lui P. Saviuc suma de 15000 de euro, din care i-a achitat ulterior doar suma de 6000 de euro. P. Saviuc i-a comunicat că, contractul de vânzare-cumpărare a rutei respective între ei nu va fi întocmit în scris (deoarece nu este permis de legislația în vigoare), însă el a garantat că, partea vătămată, la rândul ei, va putea să vândă/cedeze neoficial ruta menționată altei persoane, tot în acest fel. Cel mai convingător și decisiv factor în formarea atitudinii de încredere din partea părții vătămate față de inculpat, a fost faptul că P. Saviuc activa în organele de poliție, după cum era încrezută, și anume, era șeful de tură în Aeroportul Internațional Chișinău.

S-a mai invocat, că prima instanță nu s-a pronunțat și nu a apreciat la justa valoare probele care dovedesc cu certitudine vinovăția inculpatului, și anume declarațiile martorilor și CD-ul cu înregistrarea audio a convorbirii din 10 octombrie 2011, probe care au fost respinse de către instanța civilă, fiind invocat că, suma de 6000 de euro reprezintă o parte din prețul achitat la înțelegerea neoficială și a fost transmisă lui P. Saviuc fără ca ultimul să elibereze în acest sens o recipisă, partea vătămată fiind decăzută din dreptul de a cere proba cu martori pentru dovedirea actului juridic, ca efect al nerespectării forme scrise a actului juridic.

Probele prezentate de acuzare au fost apreciate greșit, iar concluzia instanței de fond privind achitarea lui P. Saviuc este eronată.

5. Prin decizia din 08 iunie 2016 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate au fost respinse ca nefondate.

În motivarea soluției instanța de apel a reținut că, probele prezentate de acuzare în susținerea învinuirii incriminate, nu dovedesc vinovăția acestuia de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, or, potrivit rechizitoriului înaintat, acuzatorul de stat nu a specificat motivul și metoda săvârșirii infracțiunii imputate lui P. Saviuc.

Astfel, instanța de apel verificând probele administrate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punctul de vedere al concludenței, pertinentei, coroborării lor și veridicității acestora, a ajuns la concluzia că acestea, nu pot fi puse la baza adoptării unei sentințe de condamnare, or, din conținutul lor nu rezultă vinovăția lui P. Saviuc în săvârșirea infracțiunii de escrocherie.

6. Nefiind de acord cu decizia, cu recurs ordinar a contestat-o acuzatorul de stat, care a solicitat casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În argumentarea recursului declarat s-au invocat argumente similare ca și în cererea de apel, suplimentar indicând că, instanța de apel nu a analizat probele prezentate de procuror cum ar fi: declarațiile părții vătămate, ale martorilor M. Lanovenco, A. Mihailenco, M. Reus și E. Dandeuș; conținutul CD-ului cu înregistrările audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, în care inculpatul nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise până când nu va fi achitată suma de 15000 de euro integral.

7. Prin decizia din 31 ianuarie 2017 a Colegiului lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar declarat a fost admis, casată total decizia instanței de apel dispusă rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea deciziei, instanța de recurs a menționat că instanța de apel a

admis erori procesuale, care nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs ordinar.

Colegiul penal a reținut că, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei a făcut trimitere la probele din dosar, și anume: declarațiile părții vătămate, martorilor E. Dandeu, A. Lanovenco, M. Lanovenco, A. Mihailenco, A. Ursan și M. Reus; procesul-verbal de confruntare din 28 octombrie 2013 între partea vătămată și învinuit; CD-ul cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, concluzionând că acestea nu confirmă vinovăția lui P. Saviuc în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, însă nu a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenței și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

8. Prin decizia din 09 noiembrie 2017 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de către procuror și partea vătămată au fost admise, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță conform căreia P. Saviuc a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 190 alin.(4) Cod penal, la 7 ani închisoare cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și a exercita activități privind administrarea și gestionarea bunurilor materiale și mijloacelor financiare pe termen de 4 ani.

9. Instanța de apel, în decizia adoptată, a constatat fapta și circumstanțele comiterii infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții mari, incriminate în rechizitoriu, concluzionând totodată că, deși inculpatul nu și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii imputate, vinovăția acestuia este dovedită pe deplin prin declarațiile părții vătămate, martorilor M. Lanovenco, E. Dandeu, A. Lanovenco, A. Mihailenco, A. Ursan și M. Reus, precum și prin materialele cauzei cercetate în cadrul ședinței instanței de fond și apel.

În continuare, instanța de apel a concluzionat că, în speță, cu certitudine s-a constatat că în acțiunile inculpatului sunt prezente elementele infracțiunii incriminate, latura obiectivă a căreia se realizează prin dobândirea ilicită a sumei de 97020 lei de la I. Lanovenco, sub pretextul că o ajută să deschidă o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”.

Totodată, s-a atestat că inculpatul a abuzat de încrederea căpătată față de partea vătămată, or, potrivit declarațiilor ultimei, aceasta nu mergea la înțelegere, dacă nu știa că P. Saviuc este polițist și dacă nu-i era prezentat ca un om de încredere. S-a menționat că inculpatul a avut acest plan bine gândit de la bun început, or, dânsul era conștient de lipsa unui drept legal de a vinde ruta, însă și-a mușamalizat aceste acțiuni de însușire prin înscenarea unui împrumut efectuat, ce se prezintă ca o schemă clasică de sustrageri. Mai mult decât atât, inculpatul s-a adresat în instanța civilă în baza contractului de împrumut nominalizat, deși de fapt el a însușit ilegal sume bănești de la partea vătămată. Astfel, prin declarațiile părții vătămate se confirmă faptul transmiterii sumelor de bani inculpatului și în special scopul cu care au fost transmiși banii, probă prin care se infirmă faptul împrumutului conform versiunii înaintate de P. Saviuc.

10. Decizia instanței de apel a fost contestată cu recurs ordinar de către avocatul M. Burlacu în numele inculpatului, care a solicitat casarea totală a acesteia cu menținerea sentinței de achitare argumentând următoarele:

- acțiunile lui P. Saviuc nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii incriminate, or, acesta într-adevăr a consultat-o pe partea vătămată cum se deschide o rută de transport de pasageri, dar a făcut aceasta amical, iar ulterior i-a acordat lui I. Lanovenco un împrumut în sumă de 176000 de lei pentru dezvoltarea afacerii, prin urmare, lipsește temeiul de tragere a lui P. Saviuc la răspundere penală;

- în speță nu au fost prezentate dovezi, care ar fi indicat că faptele lui P. Saviuc sunt prejudiciabile;

- nu pot fi puse la baza unei hotărâri de condamnare stenogramele convorbirilor telefonice dintre inculpat și partea vătămată, deoarece au fost efectuate cu încălcarea prevederilor art. 94 Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a ținut cont de faptul că, primirea bunurilor cu condiția îndeplinirii unui angajament, poate fi calificată ca escrocherie doar în cazul în care făptuitorul, încă la momentul intrării în stăpânire asupra acestor bunuri, urmărea scopul sustragerii lor și nu avea intenția să-și execute angajamentul asumat;

- nu s-a probat dezinformarea sau prezentarea realității vădit false părții vătămate, de vreme ce aceasta a cunoscut despre condițiile punerii în circuit a autocarului său, încheind în acest sens contractul de locațiune cu SRL „Dac Trans Service”, fiind preîntâmpinată despre faptul nerentabilității rutei „Chișinău-Soci”.

11. Prin decizia din 13 martie 2018 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursul ordinar declarat a fost admis, casată decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

12. În argumentarea deciziei adoptate Colegiul penal lărgit a reținut că, partea descriptivă a deciziei nu cuprinde analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, instanța nu a indicat din ce motive probele au fost re apreciate, admise ori respinse.

S-a mai reținut că la baza deciziei de condamnare, instanța de apel a pus doar declarațiile părții vătămate și martorilor M. Lanovenco, E. Dandeuș, A. Lanovenco și A. Mihailenco, care în majoritate sunt rude ale părții vătămate și care au făcut declarații din cuvintele lui I. Lanovenco, fără a fi apreciate declarațiile martorului M. Reus, care a fost audiat în ședința instanței de apel. Astfel, în textul deciziei a fost redat doar un pasaj din declarațiile martorului M. Reus făcute în instanța de fond, și anume: „.....soția lui P. Saviuc a avut în gestiune ruta Chișinău-Soci, iar peste 2-3 ani **a decis să o vândă** lui I. Lanovenco...”. Însă, Colegiul cercetând materialele cauzei, inclusiv declarațiile martorului menționat, a constatat că nici la urmărirea penală, nici în cadrul instanțelor de judecată, M. Reus nu a declarat că P. Saviuc a decis să vândă cursa „Chișinău-Soci”. Potrivit aceluiași martor, persoana fizică nu poate să vândă altei persoane fizice ruta, deoarece legea nu permite, ruta fiind proprietatea întreprinderii care a fost câștigată la concurs. Prin urmare, instanța de recurs a constatat că instanța de apel a redat incorect declarațiile unui martor care au fost puse la baza hotărârii de condamnare.

S-a mai reținut, că instanța de apel a pus la baza deciziei stenograma convorbirilor dintre I. Lanovenco, P. Saviuc și A. Mihailenco, însă nu s-a pronunțat asupra modalității de obținere a acesteia, prin prisma prevederilor

art. 94 Cod de procedură penală.

În altă ordine de idei, Colegiul penal a mai reținut că instanța de apel nu a dat nici o apreciere și nu s-a pronunțat vis-a-vis de deciziile nr. 2a-4649/14 din 18 martie 2014 și nr. 2ra-2288/14 din 29 octombrie 2014, privind încasarea de la I. Lanovenco în beneficiul lui I. Saviuc a sumei de 11000 de euro, dobânda de întârziere în sumă de 31549 de lei și taxa de stat în sumă de 9980 de lei.

Concomitent, Colegiul a mai remarcat că, în motivarea deciziei, instanța de apel a indicat că acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată urmează a fi admisă în principiu, asupra acesteia urmând a se expune instanța civilă, însă potrivit dispozitivului deciziei, instanța de apel a omis să se pronunțe asupra acțiunii civile, și cu toate că prin încheierea din 09 noiembrie 2017, corectează omisiunea din dispozitivul deciziei, totuși, în dispozitivul deciziei pronunțată integral la 21 decembrie 2017, nu se regăsește mențiunea cu privire la acțiunea civilă înaintată de către partea vătămată, astfel constatându-se cert că motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii.

13. Prin decizia din 15 iunie 2018 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, apelurile declarate de către acuzatorul de stat și partea vătămată I. Lanovenco au fost respinse ca nefondate.

În argumentarea deciziei adoptate instanța de apel a relevat că, în cadrul urmăririi penale, nu au fost administrate suficiente probe care să demonstreze cu certitudine și indubitabil existența faptei incriminate, ca fiind comisă de către P. Saviuc, în situația în care întreaga învinuire este bazată exclusiv pe declarațiile părții vătămate I. Lanovenco, cât și a martorilor E. Dandeuș, A. Lanovenco și M. Lanovenco, care sunt rude a părții vătămate și care au făcut declarații doar reieșind din cele comunicate nemijlocit de către pătimită. Mai mult, nici declarațiile martorului A. Mihailenco, care este prietena părții vătămate, cât și declarațiile martorilor A. Ursan și M. Reus, nu confirmă existența faptei infracționale, iar înregistrarea audio anexată la dosar, în calitate de probă, a fost administrată cu încălcarea rigorilor art. 94 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Instanța de apel respins ca fiind declarativ și formal argumentul expus de către partea vătămată, referitor la faptul, că inculpatul ar fi insistat să încheie un contract fictiv de împrumut a sumei de 11000 de euro, în vederea asigurării restituirii sumei restante din vânzarea neoficială a rutei „Chișinău-Soci”. Prin decizia din 18 martie 2014 Curții de Apel Chișinău, menținută prin decizia din 11 octombrie 2014 a Curții Supreme de Justiție, instanțele judiciare au constatat evident faptul că contractul menționat reprezintă un act legal, care produce efecte juridice și confirmă integral tranzacția prin care lui I. Lanovenco i-a fost transmisă suma de 11000 de euro cu titlu de împrumut, fiind întocmit în acest sens și un contract legalizat, autentificat notarial. Tot în acest sens, instanța de apel a remarcat că faptul pretins de partea vătămată în prezenta cauză penală, precum că contractul de împrumut ar fi unul fictiv, nu poate fi reținut, având în vedere că în privința contractului de împrumut încheiat există deja hotărâri irevocabile, or, hotărârea judecătorească reprezintă un act de dispoziție a instanței judecătorești prin care se soluționează fondul pricinii și îi revine un rol de apărare a drepturilor, libertăților și intereselor ocrotite de lege și dispune de puterea lucrului judecat.

La acest capitol instanța de apel a mai reținut că, chiar și dacă partea

vătămată a menționat caracterul fictiv al contractului de împrumut nr. 9130 din 20 octombrie 2010, încheiat între I. Lanovenco și P. Saviuc la notarul public A. Florea, acest fapt nu poate fi reținut în general, deoarece pretinsa însușire prin înșelăciune și abuz de încredere de către P. Saviuc a sumei de 11000 de euro, nu poate fi examinată în prezentul proces penal, învinuirea în acest context nici nu a fost înaintată lui P. Saviuc.

Referitor la argumentul expus de către procuror și pătimită, cu privire la CD-ul și stenograma convorbirii între pătimită și inculpat, din care ar reieși precum că a solicitat de la P. Saviuc să-i elibereze recipisele pentru sumele primite în contul prețului rutei și anume suma de 6000 de euro, iar inculpatul nu neagă primirea a careva sumei bănești, urmează a se menționa că, nemijlocit fraza din stenograma „А я же не говорю, что ты мне их не дала”, nu poate servi probă în susținerea învinuirii și nu poate fi pusă la baza unei decizii de condamnare, or, aceasta nu probează nemijlocit faptul că inculpatul P. Saviuc ar fi primit suma de 6000 de euro, așa cum i se incriminează potrivit rechizitoriului. Mai mult, proba dată nici nu este susținută de careva alte date confirmative în acest sens, în afară de declarațiile martorului A. Mihailenco și ale pătimatei, relatări care însă nu pot servi temei de condamnare, în situația unui interes sporit în vederea favorizării situației părții vătămate.

În acest context, instanța de apel a mai reiterat și faptul că, la momentul în care partea vătămată și martorul A. Mihailenco au mers la P. Saviuc, între partea vătămată și inculpat existau mai multe tranzacții neoficiale cu privire la parcarele autocarului, plata șoferilor lui P. Saviuc, iar din stenograma vizată nu se confirmă că inculpatul refuză eliberarea unei recipise anume pentru suma de 6000 de euro preținși de către partea vătămată.

Instanța de apel a mai reținut și faptul că nu și-a găsit confirmare argumentul precum că inculpatul P. Saviuc s-a prezentat pătimatei ca cofondator al SRL „Dac Trans Service” și aceasta, din motivul dat, ar fi fost de acord să încheie tranzacția neoficială de vânzare a rutei. Deși, martorul I. Marin nu a fost audiat în ședința instanței de fond, acuzatorul de stat refuzându-se de acest martor, instanța de apel a reținut că martorul în cauză, în cadrul urmăririi penale, a declarat că le-a făcut doar cunoștință lui I. Lanovenco cu P. Saviuc, fără a menționa că ultimul este cofondator al SRL „Dac Trans Service”, indicând doar la existența firmei „Sim-Tur” SRL.

Referitor la stenograma convorbirilor telefonice, instanța de apel a reiterat că partea vătămată, a acționat în acest caz, cu o tentă provocatoare, prin înregistrarea discuției cu inculpatul, iar la rândul său, organul de urmărire penală, cu încălcarea rigorilor art. 94 alin.(1) pct. 2), 4), 6) Cod de procedură penală, a admis această înregistrare în calitate de probă, care a fost efectuată în afara procesului penal, până la emiterea ordonanței de începere a urmăririi penale din data de 29 mai 2013, înregistrare care a fost efectuată de către o persoană care nu este în drept să efectueze acțiuni procesuale, nefiind posibilă verificarea autenticității înregistrării audio vizate.

În concluzie instanța de apel a relevat că, din probele cauzei, rezultă că inculpatul „a ajutat-o” pe I. Lanovenco să pună în circuit autocarul care îi aparținea, nefiind însă confirmat faptul „cedării” rutei internaționale, precum și dezinformarea sau prezentarea realității vădit falsă părții vătămate, de vreme ce partea vătămată a cunoscut despre condițiile punerii în circuit a autocarului său,

încheind în acest sens contractul de locațiune cu SRL „Dac Trans Service” și în cele din urmă fiind preîntâmpinată de la bun început despre faptul nerentabilității rutei „Chișinău-Soci”, fapt confirmat atât prin declarațiile inculpatului, cât și prin declarațiile martorului M. Reus, care a susținut că i-a comunicat lui I. Lanovenco că-i v-a fi complicat să dirijeze procesul tehnologic la o așa rută complicată.

14. Împotriva deciziei instanței de apel au declarat recursuri ordinare acuzatorul de stat și partea vătămată I. Lanovenco, care au invocat prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță de apel, invocând următoarele argumente:

- probele prezentate de acuzare au fost selectiv preluate din soluția adoptată de prima instanță, acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii și anume dobândirea ilicită prin înșelăciune și abuz de încredere a bunurilor altei persoane, în proporții mari;

- vinovăția lui P. Saviuc a fost dovedită prin declarațiile părții vătămate, care a declarat că inculpatul prin escrocherie a dobândit de la ea suma de 6000 de euro relatând amănunțit toate circumstanțele în care această sumă a fost transmisă inculpatului;

- declarațiile părții vătămate coroborează cu depozițiile martorului A. Mihailenco, care a declarat că I. Lanovenco a procurat un autocar și o rută spre Soci, pentru rută trebuia să achite 15000 de euro, avans a transmis 4000 de euro, iar ulterior 2000 de euro; martorului M. Reus, care a menționat că inculpatul a avut în gestiune ruta Chișinău-Soci, iar ulterior a decis să o înstrăineze lui I. Lanovenco, martorului E. Dandăș E., care a menționat că i-a transmis cu împrumut părții vătămate 15000 de euro, deoarece acesta procurase un autocar și avea nevoie de bani pentru devamare, ulterior a aflat că I. Lanovenco i-a comunicat că ea a găsit o posibilitate de a procura o zi din ruta Chișinău-Soci, care se vinde pentru suma de 15000 de euro, după care a aflat că persoana dată a înșelat-o, deoarece această rută nu putea fi vândută; martorului M. Lanovenco, care a relatat că fiica sa trebuia să cumpere de la o persoană pe nume Petru ruta Chișinău-Soci pentru suma de 15000 de euro, în contul acestei sume i-a transmis 4000 de euro și prin transfer 2000 de euro;

- declarațiile părții vătămate și martorilor au fost confirmate prin probele scrise și anume: plângerea părții vătămate (f.d. 22, vol. I); copia contractului de împrumut din 20 octombrie 2010, în care se stipulează că I. Lanovenco a împrumutat de la P. Saviuc suma de 11000 de euro, care urma a fi restituită până 25 decembrie 2010 (f.d. 28, vol. I); adeverința, prin care se confirmă că autobuzul de model „Setra S315HD”, a fost înmatriculat la 20 septembrie 2008 pe numele lui A. Saviuc, iar de la 30 aprilie 2009 este transmis în locațiunea SRL „Dac Trans Service” (f.d. 41, vol. I); descifrarea convorbirilor din 10 octombrie 2011 dintre I. Lanovenco, P. Saviuc și A. Mihailenco (f.d. 45-53, vol. I); răspunsul SRL „Dac-Trans-Service” din 10 aprilie 2013, prin care se dovedește că P. Saviuc nu a activat la această întreprindere, inducând-o în eroare pe partea vătămată (f.d. 66-67, vol. I); contractul de locațiune din 19 octombrie 2010 încheiat între I. Lanovenco și SRL „Dac Trans Service” (f.d. 118, vol. I); procesul-verbal de ridicare de la I. Lanovenco a unui disc cu înregistrări (f.d. 124, vol. I); stenograma convorbirilor dintre I. Lanovenco, P. Saviuc și A. Mihailenco; procesul-verbal de ridicare a

informației despre conturile bancare a SRL „Dac Trans Service” (f.d. 135, vol. I); procesul-verbal de confruntare dintre I. Lanovenco și P. Saviuc, (f.d. 147, vol. I);

- din declarațiile părții vătămate rezultă că aceasta intenționa să procure o rută pentru autocar, inculpatul a convins-o că el este administratorul acelei întreprinderi de transport, a intrat în încrederea ultimei, urmare a faptului că a intrat în încrederea părții vătămate, prin înșelăciune i-a vândut un bun, produs care în sine nu putea fi vândut, având în vedere că înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului: denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de firmă și posibilitățile financiare; dezinformarea victimei privitor la marfă, contraprestație, preț, echivalent etc; utilizarea unor împrejurări, echipamente, documente fictive sau false; ascunderea unor informații, fapte, împrejurări obligatorii pentru informarea victimei ș.a., întocmirea aceluși contract de împrumut a tins a legaliza intențiile de însușire, fapt și realizat de către el, inclusiv prin chemarea părții în judecată;

- este absolut eronată afirmația Colegiului penal precum că, partea vătămată care avea studii juridice, nu a putut explica de ce s-a bazat pe încrederea lui P. Saviuc și a semnat contractul de împrumut la data de 20 octombrie 2010 pentru suma de 11000 de euro, bazându-se pe faptul că ultimul v-a întocmi o recipisă pentru suma de 6000 de euro, or, potrivit declarațiilor lui I. Lanovenco, aceasta nu mergea la înțelegere, dacă nu știa că P. Saviuc este polițist și dacă nu-i era prezentat ca un om de încredere. Consideră că de la bun început inculpatul a avut un plan bine gândit, conștientizând lipsa unui drept legal de a vinde ruta, și-a mușamalizat aceste acțiuni de însușire prin darea unui împrumut efectuat, ce se prezintă ca o schemă clasică de sustrageri. Mai mult, inculpatul s-a adresat în instanța civilă în baza contractului de împrumut nominalizat, deși de fapt el a însușit ilegal sume bănești de la partea vătămată;

- acuzarea atestă că în acțiunile inculpatului se reflectă elocvent existența laturii obiective a infracțiunii, în realizarea scopurilor sale de dobândire ilicită a unui bun străin, inculpatul a recurs la înșelăciune și abuz de încredere, iar partea vătămată considerând că inculpatul este colaborator al poliției, a apreciat acțiunile acestuia ca fiind de bună-credință;

- instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 94 alin. (1) pct. 2), 4), 6) Cod de procedură penală, și a exclus ca probă înregistrarea audio efectuată de pătimită, ori la cazul din speță această probă nu a dus careva atingeri drepturilor bănuitului, învinuitului. Mai mult ca atât, partea vătămată a indicat sursa administrării acesteia, care ulterior prin ordonanță a fost recunoscută drept probă;

- partea vătămată a înaintat un demers în cadrul ședinței instanței de apel din 15 iunie 2018, prin care a solicitat dispunerea constatării tehnic-științifică fonoscopice la CNEJ, pentru a verifica și stabili dacă vocea de pe înregistrările anexate la dosarul penal pe discul CD, aparțin inculpatului, însă instanța, prin încheierea din 15 iunie 2018, a respins, ca fiind neîntemeiat demersul, invocând motive irelevante, lipsind astfel partea acuzării și partea vătămată de posibilitatea de a prezenta probe suplimentare, necesare pentru aflarea adevărului și soluționarea justă și obiectivă a cauzei, ce nu poate fi acceptat;

- din conținutul înregistrării audio cu certitudine se poate deduce că tematica convorbirii între partea vătămată și inculpat era ziua de miercuri din ruta procurată neoficial de la P. Saviuc și că suma de 6000 de euro deja era achitată de

către partea vătămată, pentru care fapt aceasta solicita să-i fie eliberată o recipisă, însă instanța de fond neîntemeiat nu a luat în considerație această probă.

15. Prin decizia din 11 decembrie 2018 a Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, recursurile ordinare declarate de acuzatorul de stat și partea vătămată I. Lanovenco au fost admise, casată decizia contestată și dispusă rejudecarea cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată.

16. În argumentarea deciziei adoptate Colegiul penal lărgit a reținut că, la judecarea cauzei în apel, instanța de apel nu a ținut întocmai de prevederile art. 101 și 414 Cod de procedură penală, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

Instanța de recurs analizând hotărârea primei instanțe, a constatat că instanța a emis o sentință contradictorie, menținută de către instanța de apel, or concluziile instanței în partea descriptivă a sentinței vin în contradicție cu dispozitivul.

Astfel, instanța de recurs a considerat esențial de elucidat faptul că, prin prisma conținutului sentinței și deciziei în cumul: Potrivit sentinței de achitare, în partea descriptivă, prima instanță a indicat: *„indicând cele două modalități cumulative (înșelăciunea și abuzul de încredere) acuzatorul de stat nu indică care a fost modalitatea de comitere, prin ce se confirmă înșelăciunea și abuzul de încredere, or, ambele modalități sunt diferite în specificul lor, iar în acțiunile incriminate ce intră în latura obiectivă a infracțiunii, se indică doar formal și cu titlu de concluzie (...). Totodată, rechizitoriul se limitează la o expunere succesivă a probelor, anume a depozițiilor părții vătămate și martorilor și documentelor anexate, fără a se **indica care anume probe dovedesc elementele din latura obiectivă a infracțiunii, anume modalitatea concretă de comitere a infracțiunii incriminate. Instanța de judecată constată faptul că probele examinate în cadrul ședinței de judecată, nu dovedesc săvârșirea de către P. Saviuc a infracțiunii incriminate, și că în urma unei minuțioase examinări judecătorești privind învinuirea lui P. Saviuc cu certitudine s-a constatat că faptele lui nu întrunesc elementele infracțiunii imputate**”*. Astfel, prima instanță arată, că nu este întrunită latura obiectivă a infracțiunii incriminate inculpatului, prin faptul că nu s-a constatat modalitatea de săvârșire a escrocheriei, semnalând temeiul de achitare fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Așadar, s-a menționat că, în dispozitivul aceleiași sentințe instanța de fond a hotărât: „Se achită P. Saviuc învinuit de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(4) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența infracțiunii”.

Pe cale de consecință, instanța de recurs a constatat că, la judecarea apelurilor, instanța de apel nu a corectat eroarea admisă de instanța de fond, or, aceasta în conformitate cu prevederile art. 409 alin. (2) Cod de procedură penală, era obligată în afară de temeiurile invocate în cererea de apel, să examineze aspectele de fapt și de drept ale cauzei.

Totodată, Colegiul penal a reținut că, în partea descriptivă a deciziei instanței de apel s-a indicat: „cercetând probele prezentate de către partea acuzării și partea apărării cercetate în ședința de judecată în instanța de apel, consideră că instanța de fond a stabilit corect situația de fapt, constatând necesitatea achitării inculpatului de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, corect a stabilit că nu s-a constatat existența faptului infracțiunii incriminate.”

De asemenea, Colegiul penal lărgit a conchis că, din analiza temeiurilor de

achitare din partea descriptivă și din dispozitivul sentinței care a fost menținută prin decizia instanței de apel, se observă o neconcordanță în stabilirea temeiului ce a stat la baza achitării lui P. Saviuc, fiind constatate în sentință și decizie concluzii cu temeiuri de achitare diferite: „nu s-a constatat existența faptei infracțiunii”, și „fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii”, temeiuri prevăzute de art. 390 alin.(1) pct.1) și 3) Cod de procedură penală.

Prin urmare, instanța de recurs a învederat că menționarea concomitentă a două temeiuri de achitare care se exclud reciproc, în aceeași hotărâre judecătorească, este o eroare de procedură, fapt ce relevă prezența temeiului pentru recurs - „motivarea soluției contrazice dispozitivului hotărârii”, care este prevăzut la art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală.

În concluzie, instanța de recurs a invocat că circumstanțele expuse atestă că instanța de apel a comis erori de drept, care nu pot fi corectate de instanța de recurs, astfel decizia atacată urmează a fi casată cu dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel, în alt complet de judecată.

17. Prin decizia din 18 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, a fost respins ca nefondat apelul declarat de partea vătămată I. Lanovenco, a fost admis din alte motive apelul acuzatorului de stat și a fost casată inclusiv din oficiu sentința din 15 februarie 2016 a Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care P. Saviuc a fost achitat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii. Totodată, acțiunea civilă înaintată de partea vătămată I. Lanovenco, a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Pentru a se decide astfel, verificând legalitatea și temeinicia sentinței atacate, pe baza probelor prezentate de către procuror și examinate de prima instanță, probelor cercetate suplimentar în instanța de apel, probelor scrise din dosar, instanța de apel a conchis că instanța de fond a constatat în mod justificat faptul că procurorul nu a prezentat probe pertinente, concludente, utile și veridice care ar demonstra că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii însă, eronat a conchis asupra inexistenței faptei infracționale incriminată lui P. Saviuc, or, probatoriul administrat la caz, denotă indubitabil că fapta lui P. Saviuc nu întrunește elementele infracțiunii, considerent, din care a apreciat critic argumentele expuse în apelul părții vătămate I. Lanovenco, care în final urmează a fi respins ca nefondat, iar deși procurorul s-a pronunțat pentru casarea sentinței contestate prin care instanța de fond a statuat asupra lipsei existenței faptei infracțiunii și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, totodată ținând cont de faptul că din analiza probelor prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală din punct de vedere al pertinentei, concludenței și utilității lor s-a stabilit că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, iar potrivit art. 414 alin.(1) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și că declanșând o continuare a judecării cauzei în fond, apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată declanșat, produce un efect devolutiv complet, în sensul că, provoacă un control integral atât în fapt, cât și în

drept, în privința persoanelor care l-au declarat, va admite apelul procurorului din alte motive și va casa sentința instanței de fond, inclusiv și din oficiu.

În această conjunctură, instanța de apel a reținut că conform învinuirii înaintate, rezultă că P. Saviuc urmărind scopul dobândirii ilicite a bunurilor părții vătămate I. Lanovenco, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de o a ajuta pe partea vătămată de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6000 de euro, însă organul de urmărire penală nu a specificat și nu confirmat prin probe concludente și pertinente circumstanțele de fapt și de drept a presupusei escrocherii.

Succesiv, instanța de apel a indicat că nu s-au prezentat date și probe prin care s-ar fi confirmat faptul că inculpatul P. Saviuc a primit de la I. Lanovenco suma de 6000 de euro, care se susține a fi bunul dobândit de inculpat.

În acest sens, instanța de apel a statuat că potrivit celor relatate de partea vătămată I. Lanovenco, aceasta pentru procurarea cursei de pasageri „Chișinău-Soci”, a transmis în avans suma de 4000 de euro lui P. Saviuc, ulterior ea a efectuat o cursă la comanda lui P. Saviuc în direcția Chișinău-Brașov pentru care ea urma să obțină suma de 200 de euro de la P. Saviuc, însă acesta nu i-a achitat suma dată, explicându-i că suma aceasta el o va reține în contul achitării datoriei pentru ruta vândută și suma de 29400 de lei, (1800 de euro) pentru procurarea anvelopelor de la întreprinderea „Cauris-Grup” SRL, bani care ulterior P. Saviuc i-a primit în numerar de la întreprinderea dată.

Însă, în ședința instanței de apel, s-a stabilit indubitabil că declarațiile părții vătămate urmează a fi apreciate critic, or la momentul pretensei transiteri a sumei de 4000 de euro către P. Saviuc, era prezentă numai ea, careva înscrisuri, recipise, nu a luat de la ultimul și careva confirmări în acest sens nu prezentat.

De asemenea, instanța de apel a conchis că nu pot fi reținute declarațiile martorului A. Lanovenco, care la momentul predării banilor se afla în automobil și nemijlocit la transmiterea banilor nu a participat, astfel acesta nu a văzut cui I. Lanovenco i-a transmis banii în suma de 4000 de euro, cât și declarațiile martorilor E. Dandăș și M. Lanovenco, a căror declarații derivă din cele expuse de partea vătămată I. Lanovenco acestora și care nu au participat la înțelegerile și tranzacțiile încheiate între I. Lanovenco și P. Saviuc, deoarece ultimii în cadrul ședinței de judecată au explicat că pe inculpatul P. Saviuc pentru prima dată l-au văzut în judecată.

Ce ține de cursa la comandă a lui P. Saviuc în direcția Chișinău-Brașov pentru care I. Lanovenco urma să obțină suma de 200 de euro de la ultimul, dar care nu i-a primit, instanța de apel a conchis că la materialele cauzei nu au fost prezentate careva înscrisuri sau documente în acest sens și anume care ar confirma faptul că inculpatul P. Saviuc s-a obligat față de I. Lanovenco Irina la achitarea sumei de 200 de euro pentru efectuarea prezentei curse, fapt care nu a fost probat nici prin proba cu martori.

Iar, referitor la suma de 29400 de lei pentru procurarea anvelopelor, bani care ulterior P. Saviuc i-a primit în numerar de la întreprinderea „Cauris-Grup” SRL, instanța de apel a apreciat ca fiind veridice declarațiile martorului A. Ursan care a comunicat că tranzacția reflectată prin factura din 07 decembrie 2010 seria nr. BP0574104, a fost încheiată între „Cauris-Grup” SRL și SRL „Dac Trans Service”, iar el sau colaboratorii întreprinderii „Cauris-Grup” SRL nu au transmis lui P. Saviuc banii în numerar în sumă de 29400 de lei. Mai mult ca atât, instanța

de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate în acest sens, care a declarat că, inculpatul P. Saviuc a telefonat-o și i-a spus că pe contul întreprinderii SRL „Dac Trans Service” au venit banii pentru biletele vândute în sumă aproximativ de 30000 de lei și că, ultimul a insistat ca ea să o telefoneze pe contabilă șef a SRL „Dac Trans Service” și să îi spună că, în următoarea zi el va veni cu o factură pentru procurarea anvelopelor pentru autocarul ei și să o roage ca să transfere bani pe contul firmei indicate în factură, or în instanța de judecată nu a fost audiată în calitate de martor contabilă SRL „Dac Trans Service”, care să confirme faptul că cu factura menționată s-a prezentat anume de P. Saviuc, iar faptul precum că, banii în sumă de 29400 de lei pentru procurarea anvelopelor, P. Saviuc i-a primit în numerar de la întreprinderea „Cauris-Grup” SRL sunt numai niște declarații fără suport juridic a părții vătămate, și nu constituie fapte concrete probate prin careva circumstanțe sau probe pertinente, or tranzacția de vânzare-cumpărare din 07 decembrie 2010 (voi. I, f.d. 189) a avut loc între „Cauris-Grup” SRL și SRL „Dac Trans Service”, iar prezența inculpatului P. Saviuc în ea nu se reflectă în nici un mod.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate referitor la faptul că, când a făcut cunoștință cu P. Saviuc, acesta sa prezentat ca fiind unul din fondatorii SRL „Dac Trans Service”, or acest fapt nu a fost confirmat în ședința de judecată nici de martorul acuzării I. Marin, acuzarea renunțând la audierea acestuia martor, or acesta a fost prezent la întâlnirea când P. Saviuc și I. Lanovenco au făcut cunoștință și putea să confirme ce calitate își atribuiseră P. Saviuc, însă se reține că conform rechizitoriului, martorul în cauză nu a comunicat niciodată că, P. Saviuc își atribuiseră calitatea fondator al SRL „Dac Trans Service”, dar a comunicat că din spuse știa că este directorul întreprinderii SRL „Sim-tur”, astfel reiese că partea vătămată prin declarațiile date a încercat să ducă în eroare instanța de judecată.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic declarațiile părții vătămate referitor la vânzarea rutei de pasageri „Chișinău-Soci”, precum că P. Saviuc i-a garantat că ea va putea vinde ruta dată, dar a fost înșelată și nu a putut să o vândă, or aceasta a comunicat că, este o persoană care deține studii juridice și cunoaște despre prevederile pct. 21 al Hotărârii Guvernului nr. 854 din 28 iulie 2006 și despre faptul că rutele nu pot fi vândute în asemenea circumstanțe, or nemulțumirea părții vătămate în acest caz constă în faptul că, inculpatul nu a ajutat-o la îndeplinirea scopului acesteia, adică îndeplinirea unei acțiuni ilicite, interzise de lege ceea ce este contrar scopului legii penale conform art. 2 alin. (1) Cod penal.

În același sens, instanța de apel a apreciat critic și circumstanțele expuse de partea vătămată referitor la contractul de împrumut „fictiv” încheiat între ea și inculpatul P. Saviuc prin care ultimei i-a fost împrumutată suma de 11000 de euro, or prin decizia din 18 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 137-146, vol. II) și menținută prin decizia din 11 octombrie 2014 Curții Supreme de Justiție (f.d. 167-172, vol. II), instanțele de judecată au constatat clar faptul că, contractul menționat reprezintă un act legal, care produce efecte juridice și are la baza sa o tranzacție prin care I. Lanovenco i-a fost transmisă suma de 11000 de euro, cu titlu de împrumut, iar la examinarea prezentei cauze penale, instanța de judecată nu reexaminează legalitatea contractului de împrumut din 20 octombrie 2010 sub latura penală, or potrivit învinuirii aduse inculpatului această circumstanță nu îi

este imputată.

Totodată, nu poate fi reținută drept probă ce ar confirma culpa lui P. Saviuc, conținutul CD-ului format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor I. Lanovenco, A. Mihailenco și P. Saviuc, cât și stenograma întocmită a acestei înregistrări (f.d. 126-130, vol. I) și prin urmare declarațiile martorului A. Mihailenco, or în acestea chiar dacă inculpatul P. Saviuc nu neagă primirea a cărorva sume de bani de la I. Lanovenco, el nu confirmă și nu infirmă care sume de bani anume a primit de la I. Lanovenco și pentru care înțelegere, el menționând doar faptul că, o să elibereze ultimei recipisele doar după achitarea datoriei integral, iar din motiv că între P. Saviuc și I. Lanovenco existau mai multe tranzacții neoficiale la acel moment și anume, plata pentru parcare autocarului, plata pentru șoferii acordați de P. Saviuc, cât și plata pieselor pentru autocar vândute de P. Saviuc, ultimă circumstanță invocată de inculpat, necombătută de partea vătămată. De asemenea, instanța de apel a conchis că nu poate stabili ce sume de bani a primit P. Saviuc de la I. Lanovenco și pentru ce anume, astfel înregistrarea audio sus menționată nu probează faptul dobândirii sumei de 6000 de euro de către inculpatul P. Saviuc, cât și faptul vânzării rutelor de pasageri, or ultimul în toată conversația folosește doar termenul de cedare a rutelor, iar cedarea în limbajul juridic se manifestă sub două forme, cedarea gratuită (contract de donație), cedarea contra plată (contract de vânzare-cumpărare), iar din înregistrarea dată nu rezultă faptul că cedarea era una contra plată și mai mult ca atât martorul M. Reus a explicat că, cedarea rutei a fost legală și posibilă, prin faptul că, I. Lanovenco a cumpărat autobusul de la persoana fizică P. Saviuc și prin acest fapt, s-a acceptat plasarea pe rută a autocarului dat și ca consecință s-a încheiat un contract de locațiune cu I. Lanovenco.

Mai mult, prin decizia din 18 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău, instanța de judecată s-a expus asupra circumstanțelor invocate de partea vătămată referitor la transmiterea sumei de 6000 de euro, inculpatului P. Saviuc, circumstanțe respinse de instanța civilă ca neîntemeiate (f.d.144, vol. II), iar careva noi probe la examinarea circumstanțelor date sub latura penală a infracțiunii, nu au fost prezentate.

Totodată, instanța de apel a invocat că conform sensului juridic, prin noțiunile „de o a ajuta” și „de a deschide” o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci” se înțelege că învinuirea adusă inculpatului are la bază faptul precum că, inculpatul P. Saviuc a primit bani în sumă de 6000 de euro de la I. Lanovenco, dar nu a ajutat-o să deschidă o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”. În cazul examinat, instanța a constatat că I. Lanovenco de fapt a activat pe ruta pentru pasageri „Chișinău-Soci”, fapt confirmat de martorii M. Reus, E. Dandeu, M. Lanovenco și A. Lanovenco, cât și de partea vătămată I. Lanovenco, iar ultima de fapt a renunțat la activitatea dată doar din motiv că nu mai era rentabilă. Astfel, instanței de judecată nu îi este clară învinuirea adusă inculpatului P. Saviuc, or inculpatul a ajutat-o pe I. Lanovenco de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, fapt confirmat atât de inculpat, cât și de partea vătămată, însă din declarației ultimei reiese că, prejudiciul cauzat acesteia constă în faptul că ruta nu era una rentabilă și pe faptul imposibilității vânzării rutei date, însă ultima prin înșelăciune și abuz de încredere, a fost convinsă de P. Saviuc că, ruta este una rentabilă și că o va putea vinde.

Astfel, circumstanțele de fapt constatate din analiza probele acumulate și

administrare în cauza penală impun concluzia că fapta inculpatului nu întrunește elementul infracțiunii de escrocherie, latura obiectivă a infracțiunii prevăzute la art. 190 alin. (4) Cod penal, nefiind identificată fapta prejudiciabilă alcătuită eventual din acțiunea principală, care constă în dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, adică sustragerea lor și acțiunea sau inacțiunea adiacentă, care constă, în mod alternativ, în înșelăciune sau în abuz de încredere, la fel din probele administrate nu s-au stabilit eventuale urmări prejudiciabile sub forma prejudiciului patrimonial efectiv, cât și legătura de cauzalitate dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile.

De asemenea, indicând cele două modalități cumulative (înșelăciunea și abuzul de încredere), acuzatorul de stat nu indică care a fost modalitatea de comitere, prin ce se confirmă înșelăciunea și abuzul de încredere, or ambele modalități sunt diferite în specificul lor, iar în acțiunile incriminate ce intră în latura obiectivă a infracțiunii, se indică doar formal și cu titlu de concluzie, în unele episoade, dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul de o a ajuta pe victima I. Lanovenco de a deschide o cursă pentru pasageri „Chișinău-Soci”, a primit de la ultima suma de 6000 de euro, etc.

De altfel, în rechizitoriu s-a limitat la o expunere succesivă a probelor, anume a depozițiilor părții vătămate și a martorilor și documentelor anexate, fără a se indica care anume probe dovedesc elementele din latura obiectivă a infracțiunii, anume modalitatea concretă de comitere a infracțiunii incriminate inculpatului.

Conchizând, instanța de apel a considerat că în speță se impune necesitatea de al achita pe Saviuc Piotr de la comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin.(4) Cod penal, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii.

Consecvent, instanța de apel a evidențiat că partea vătămată I. Lanovenco a înaintat acțiune civilă prin care a solicitat încasarea din contul inculpatului a sumei de 6000 de euro (echivalentul a sumei de 97020 de lei).

La caz, instanța de apel a indicat că din materialele cauzei s-a stabilit indubitabil că P. Saviuc urmează a fi achitat, deoarece nu a fost confirmată latura obiectivă a infracțiunii privind dobândirea ilicită a sumei de 6000 de euro (echivalentul a sumei de 97020 de lei), dar și latura subiectivă, respectiv se impune necesitatea respingerii acțiunii civile a I. Lanovenco.

18. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei din 18 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

În motivarea recursului recurentul a invocat că:

- probele prezentate de acuzare au fost selectiv preluate din soluția adoptată de prima instanță;
- atât instanța de fond, cât și cea de apel s-au bazat doar pe declarațiile inculpatului, fără a lua în considerație toate probele acuzării;
- instanța de apel a apreciat eronat probele acuzării, fiind respinsă puterea de acuzare fără o motivare plauzibilă sau bazată pe probe ce ar combate învinuirea încriminată inculpatului, totodată fiind încălcate prevederile art. 101

alin. (1) Cod de procedură penală, care prevăd că fiecare probă urmează a fi apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor;

- instanțele ierarhic inferioare nu au luat în considerație declarațiile părții vătămate, martorilor, cât și probele prezentate de acuzare, iar în consecință a adoptat o hotărâre reieșind în mod parțial doar din declarațiile inculpatului și pledoaria apărătorului său;

- declarațiile părții vătămate și martorilor au fost confirmate prin probele scrise și anume: plângerea părții vătămate (f.d. 22, vol. I); copia contractului de împrumut din 20 octombrie 2010, în care se stipulează că I. Lanovenco a împrumutat de la P. Saviuc suma de 11000 de euro, care urma a fi restituită până 25 decembrie 2010 (f.d. 28, vol. I); adeverința, prin care se confirmă că autobuzul de model „Setra S315HD”, a fost înmatriculat la 20 septembrie 2008 pe numele lui A. Saviuc, iar de la 30 aprilie 2009 este transmis în locațiunea SRL „Dac Trans Service” (f.d. 41, vol. I); descifrarea convorbirilor din 10 octombrie 2011 dintre I. Lanovenco, P. Saviuc și A. Mihailenco (f.d. 45-53, vol. I); răspunsul SRL „Dac-Trans–Service” din 10 aprilie 2013, prin care se dovedește că P. Saviuc nu a activat la această întreprindere, inducând-o în eroare pe partea vătămată (f.d. 66-67, vol. I); contractul de locațiune din 19 octombrie 2010 încheiat între I. Lanovenco și SRL „Dac Trans Service” (f.d. 118, vol. I); procesul-verbal de ridicare de la I. Lanovenco a unui disc cu înregistrări (f.d. 124, vol. I); stenograma convorbirilor dintre I. Lanovenco, P. Saviuc și A. Mihailenco; procesul-verbal de ridicare a informației despre conturile bancare a SRL „Dac Trans Service” (f.d. 135, vol. I); procesul-verbal de confruntare dintre I. Lanovenco și P. Saviuc, (f.d. 147, vol. I);

- probele administrate la etapa de urmărire penală și cercetate în instanțele judecătorești demonstrează cert vinovăția lui P. Saviuc în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod penal;

- versiunea inculpatului P. Saviuc privind nevinovăția sa în comiterea faptei incriminate se combate prin totalitatea de probe pertinente, concludente, utile și veridice, cercetate în ședința de judecată și anume prin declarațiile părții vătămate I. Lanovenco, declarațiile martorilor E. Dadeș, A. Lanovenco, M. Lanovenco, M. Reus, A. Ursan și A. Mihailenco, precum și probele scrise și cercetate în ședința de judecată;

- declarațiile părții vătămate coroborează cu depozițiile martorului A. Mihailenco, care a declarat că I. Lanovenco a procurat un autocar și o rută spre Soci, pentru rută trebuia să achite 15000 de euro, avans a transmis 4000 de euro, iar ulterior 2000 de euro. Totodată, Irina i-a povestit că a aflat că persoana pe nume Petru de la care a cumpărat cursa nu este co-fondator al întreprinderii, cursa nu se vinde în realitate și el solicită de la ea restul sumei de bani; martorul A. Lanovenco, care a menționat că sora sa Irina s-a cunoscut cu o persoană pe nume Petru și de la el trebuia să cumpere cursa Chișinău-Soci pentru suma de 15000 de euro. A fost cu Irina la parcare unde i-a transmis lui Pentru suma de 4000 de euro și i-a spus că Petru era director de firmă unde trebuia să pună autocarul pe rută și era și polițist. Petru i-a pus condiția să încheie un contract fictiv de împrumut cu el să fie sigur că ea îi va da banii, și ea a încheiat cu el un contract fictiv pentru suma de 11000 de euro; martorului M. Reus, care a menționat că soția lui P. Saviuc a avut în gestiune ruta Chișinău-Soci, iar peste

2-3 ani a decis să o vândă lui I. Lanovenco. A confirmat că rutele nu pot cedate altei persoane fizice, o persoană, nu poate să vândă altei persoane fizice ruta și nu cunoaște dacă cineva se ocupă cu astfel de acțiuni, or legea nu permite acest lucru; martorului E. Dadeș, care a relatat că în luna august-septembrie 2010 la ea a venit I. Lanovenco, care i-a spus că ea a cumpărat un autocar și pentru vămuirea acestuia îi trebuie suma de 15000 de euro. Ea i-a împrumutat acești bani, iar I. Lanovenco i-a comunicat că aproximativ peste o lună de timp ea va începe să îi întoarcă banii împrumutați în rate, cu prima rată de 5000 de euro. Ulterior, Irina i-a spus ei că ea a găsit o posibilitate de a cumpăra o zi din ruta Chișinău-Soci, care se vinde pentru suma de 15000 de euro și a dat suma de 4000 de euro persoanei care i-a vândut ruta, iar la momentul acela ea nu putea să îi întoarcă banii care au fost împrumutați ei anterior. Mai apoi Irina i-a povestit că domnul care i-a vândut ruta și i-a spus că a fost înșelată de el și anume prin faptul că, domnul acela nu este fondatorul rutei și pe faptul că ruta nu se vinde, cât și pentru faptul că a fost impusă ca să încheie un contract fictiv de împrumut; martorului M. Lanovenco, care a relatat că fiica sa Irina a făcut cunoștință cu o persoană pe nume Petru și de la el ea trebuia să cumpere cursa Chișinău-Soci pentru suma de 15000 de euro. În una din zile a mers feciorul Anatolii cu Irina, și copilul ei minor cu care nu avea cu cine să-l lase, la o parcare de autocare din sec. Botanica. Irina urma să se întâlnească acolo cu Petru și să-i transmită suma de 4000 de euro. Ulterior, Irina a spus că Petru o șantajează să-i de-a suma de 11000 de euro, ea a aflat că el nu era co-fondator al întreprinderii și banii el nu-i va mai restitui și în realitate cursele nu se vând. Astfel, Petru îi datorează lui Irina suma de 4000 de euro și 2000 de euro care i-a dat lui Petru prin transfer. Total 6000 euro. . . . ”;

- din declarațiile părții vătămate și ale martorilor rezultă că partea vătămată intenționa să gestioneze o careva rută de transport internațională și în acest scop a contactat cu inculpatul. Anume P. Saviuc s-a prezentat ca director al întreprinderii ce gestionează rutele internaționale și a pretins a vinde părții vătămate acea rută Chișinău - Soci pentru care au și negociat prețul și partea vătămată i-a transmis, iar P. Saviuc a primit suma de 6000 Euro;

- prin probele cercetate s-a dovedit cert că P. Saviuc nu avea careva atribuție la întreprindere de a gestiona aceste rute, însă s-a dovedit cu certitudine că această rută cedată pătimitei îi aparținea, a fost folosită de soția inculpatului P. Saviuc, probându-se atribuțiile lui în faptul de a ceda ruta contra sumei de bani solicitate de inculpat, înșelând-o și ducând-o în eroare pe pătimită cunoscând că conform legislației în vigoare, nu era posibilă vinderea a rutei - a unei zile din săptămână, după cum promitea și urmărea scopul inculpatul la momentul pretinderii și primirii banilor de la partea vătămată;

- faptul că P.Saviuc a convins-o pe I. Lanovenco că el este administratorul acelei întreprinderi de transport a intrat în încrederea ultimei, iar ca urmare a faptului că a intrat în încrederea părții vătămate, prin înșelăciune i-a vândut un bun, produs care în sine nu putea fi vândut, având în vedere că înșelăciunea întrunește în sine variate metode, procedee și tehnici de operare ale făptuitorului;

- denaturarea informațiilor despre sine, despre apartenența de firmă și posibilitățile financiare, dezinformarea victimei privitor la marfa, contraprestații, calitate, preț, echivalent etc, precum și utilizarea unor împrumuturi, echipamente, documente fictive sau false, ascunderea unor informații, fapte, împrumuturi

obligatorii pentru comunicare victimei, atestă temeinicia argumentele sale că atât instanța de fond, cât și instanța de apel, au dat o apreciere incorectă a unor probe prezentate, concluzionând că nu demonstrează vinovăția lui P. Saviuc, or, dimpotrivă prin declarațiile martorilor A. Lanovenco, M: Lanovenco, E. Dandeu Elena, A. Mihailenco, prin conținutul CD format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor și stenograma întocmită, în care inculpatul P. Saviuc nu neagă că a primit sumele de bani indicate de către partea vătămată, dar refuză să elibereze careva recipise până când nu i se va achita întreaga suma de 15000 de euro;

- în acțiunile inculpatului Saviuc Piotr se reflectă elocvent existența laturii obiective a infracțiunii, or, în realizarea scopurilor sale de dobândire ilicită a unui bun străin, inculpatul a recurs la înșelăciune și abuz de încredere, or, partea vătămată I. Lanovenco considera că inculpatul este colaborator al poliției și aprecia acțiunile acestuia ca fiind de bună-credință;

- cele expuse supra, confirmă că instanța de apel a conchis injust că la caz fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, și a ajuns la soluția greșită de achitare a inculpatului. Vinovăția lui P. Saviuc în comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 190 al. (4) Cod penal - escrocheria - adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, comisă cu cauzarea de daune în proporții mari, în sumă de 97020 de lei, este dovedită în afara oricăror dubii.

19. La fel, decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către partea vătămată I. Lanovenco, care indică temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și solicită casarea deciziei din 18 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel.

- În motivarea recursului a invocat că:

- instanța de apel și-a întemeiat soluția pe o analiză și apreciere arbitrară, selectivă a probelor administrate, conținutul cărora în mare parte a fost denaturat;

- instanța de apel și-a întemeiat concluzia că nu s-au prezentat date și probe prin care s-ar fi confirmat faptul că inculpatul P. Saviuc a primit de la ea suma de 6000 de euro, care se susține a fi bunul dobândit de inculpat, pe un fragment din declarațiile martorului A. Lanovenco, însă din acestea rezultă că banii au fost numărați în automobil, și când s-a întors era deja fără bani, însoțită anume de P. Saviuc, și nu de altă persoană (f.d. 165, vol. I, f.d. 228, vol. II). Astfel, instanța evitând să analizeze declarațiile martorului A. Lanovenco în deplin conținut, a ajuns la o concluzie denaturată;

- instanța de apel în mod arbitrar a constatat caracterul veridic al declarațiilor martorului A. Ursan, administratorul firmei „Cauris Grup”, or: - în factura fiscală din 07 decembrie 2010 seria nr. BP0574104 de achiziționare a anvelopelor, prezentată de către „Dac Trans Service” SRL, lipsește-te semnătura, care confirmă primirea bunului cumpărat (f.d. 189, vol. I). Totodată, în factura respectivă lipsește și mențiunile privind împuternicirile persoanei la primea bunului. Potrivit declarațiilor martorului, administratorului „Dac Trans Service” SRL – M. Reus la procurarea pieselor se eliberează o procură (deligație) șoferului de către întreprindere, care este de strictă evidență, și un exemplar se păstrează la întreprindere în registrul de strictă evidență (f.d. 232, vol. II). Astfel, lipsa semnăturii persoanei care a primit bunul și mențiunilor privind împuternicirile

acestei persoane, atestă faptul că în realitate bunurile pentru care a fost transferată suma respectivă nu au fost predate către cumpărător; - vânzătorul „Cauris-Grup” SRL nu a prezentat la solicitarea OUP exemplarul ei a facturii fiscale. Administratorul „Cauris-Grup” SRL, martorul A. Ursan, a explicat că aceasta nu a fost posibil, deoarece exemplarul lor a fost sustras în urma unui furt din oficiul firmei „Cauris Grup” SRL (f.d. 230, vol II). Însă, potrivit informației IGP din partea directorului „Cauris-Grup” SRL (c/f 1003600036562), A. Ursan, în perioada 01 decembrie 2010 – 01 septembrie 2015 nu au parvenit careva cereri/plângeri în adresa Inspectoratului General de Poliție sau subdiviziunilor teritoriale a acestuia referitor la faptul furtului și/sau pătrunderea în încăpere unde se păstra documentația firmei „Cauris-Grup” SRL (f.d. 162 -163, vol. II); - caracteristicile (dimensiunile) anvelopelor indicate în factura fiscală (f.d. 189, vol. I), nu sunt potrivite autocarului său. Astfel, anvelopele cu dimensiunea 385/65R22,5 nu pot fi folosite la autocarul său, deoarece acestuia se potrivește o altă dimensiune - 295/80R22,5. Ulterior, în legătură cu uzarea anvelopelor, a procurat pentru autocarul său o anvelopă (deoarece am folosit și anvelopa de rezervă) cu dimensiunea potrivită de 295/80R22,5, fapt confirmat prin factura fiscală din 21 iunie 2011 (f.d. 199, vol. I). Ca urmare, reiese că au avut loc două tranzacții de cumpărare a anvelopelor pentru autocarul său cu dimensiuni deferite. Conform caracteristicilor tehnice a autocarului ce îi aparține - Man Temsa Safari, dimensiunea anvelopelor pentru acesta este 295/80 R22,5 și nicidecum 385/65 R22,5;

- instanța de apel a denaturat conținutul probelor administrate de partea acuzării, în special declarațiile sale referitoare la faptul că, P. Saviuc s-a prezentat ca fondatorul firmei deținătoare a rutei Chișinău-Soci și declarațiile martorului I. Marin. Acuzatorul de stat a renunțat la audierea acestui martor în ședința de judecată, din motivul că ultimul de mai mulți ani locuiește și muncește în altă țară. Totodată, instanța de apel făcând referire la declarațiile acestui martor din cadrul urmăririi penale eronat ajunge la concluzia că „partea vătămată prin declarațiile date a încercat să ducă în eroare instanța de judecată ”. Astfel, I. Marin i-a făcut cunoștință cu P. Saviuc în scopul arendării sau cumpărării unei zile din ruta Chișinău-Voronej, deoarece din spuse știa că directorul firmei „Sim Tur” este P. Saviuc (f.d. 169, vol. I), însă acesta i-a refuzat să-i acorde ruta Chișinău-Voronej și i-a propus direcția spre Soci, după ce I. Marin a plecat și nu a fost prezent la discuția lor (f.d. 170, vol. I), încât nu avea cum să audă când P. Saviuc i-a relatat că este fondatorul firmei deținătoare a rutei Chișinău-Soci. În acest context, concluziile instanței de apel referitor caracterul eronat a declarațiilor sale în această parte, sunt neîntemeiate lipsite de vreun suport probatoriu;

- instanța de apel absolut neîntemeiat a respins drept probă ce ar confirma culpa lui P. Saviuc, proba conținutul CD-ului format CD-R cu înregistrări audio ale convorbirilor sale, Mihailenco A. și P. Saviuc, cât și stenograma întocmită a acestei înregistrări (f.d. 126-130, vol. I), din motiv că între P. Saviuc și I. Lanovenco existau mai multe tranzacții neoficiale la acel moment și anume, plata pentru parcare autocarului, plata pentru șoferii acordați de P. Saviuc, cât și plata pieselor pentru autocar vândute de P. Saviuc, ultimă circumstanță invocată de inculpat, necombătută de partea vătămată, precum și din imposibilitatea de a stabili ce sume de bani a primit P. Saviuc de la ea și pentru ce anume, astfel înregistrarea audio sus menționată nu probează faptul dobândirii

sume de 6000 de euro de către inculpatul P. Saviuc, or în discuția înregistrată audio se vorbește de suma de 6000 de euro primită de către P. Saviuc în calitate de plată pentru ruta Chișinău-Soci, pentru care solicita ca P. Saviuc să-i elibereze o recipisă, la care el a insistat că va scrie recipisa când va primi întreaga sumă de bani;

- constatările făcute de instanța de apel pe marginea declarațiilor inculpatului în partea existenței careva datorii din partea părții vătămate pentru piese, combustibil și staționarea la parcare, sunt vădit neîntemeiate, încât aceste circumstanțe invocate de P. Saviuc nu au fost nicidecum probate și poartă un caracter declarativ. Mai mult ca atât, inculpatul „și-a adus aminte” despre așa zise datorii numai la examinarea cauzei în instanța de judecată în scopul explicării sumei de 6000 de euro din înregistrarea audio, încât fiind audiat la urmărirea penală de mai multe ori niciodată nu a menționat despre existența careva datorii în această parte. Nu este clar din care motive instanța de apel dă crezare declarațiilor inculpatului, încât este evident că comercializarea combustibilului se face prin intermediul stațiilor PECO, iar inculpatul nu a prezentat careva informații că deține o asemenea stație;

- la fel și afirmațiile inculpatului precum că i-a vândut careva piese pentru autobuz în situația când ultimul, iarăși, nu a prezentat careva probe că comercializează piese auto, nu rețin nici o critică, reieșind din faptul că au fost administrate suficiente probe că deservirea tehnică (reparația, achiziționarea pieselor) a autocarului se făcea la stațiile specializate, pentru ce firma „Dac Trans Service” transfera mijloace bănești pe conturile bancare a acestora, fapt confirmat prin facturile fiscale administrate. Totodată, conform informației eliberate de SRL „Dac Trans Service” cheltuielile de întreținere pe perioada activității autocarului său constituie 107548,46 lei;

- ce ține de plata pentru parcare a autocarului, a explicat de mai multe ori că s-a folosit de acest serviciu doar 2 luni, pentru care a achitat inculpatului 1000 lei, deoarece a găsit o parcare auto mai convenabilă pentru 350 de lei lunar;

- instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor motivelor și argumentelor invocate în cererea de apel, și doar a reiterat constatările și concluziile instanței de fond.

20. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acestea sunt inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate din următoarele considerente.

În speță, se constată că recurenții s-au conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și au declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept

comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, Colegiul penal reține că procurorul Dorina Tăut indică ca temei pentru declararea recursului ordinar, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, iar partea vătămată/civilă Irina Lanovenco, cu trimitere la prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a invocat în recursul ordinar declarat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, precum și faptul că a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că motivele – temeiurile de recurs invocate de recurenți nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

Astfel, ce ține de temeiul de recurs indicat de recurenți, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, în sensul că „instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ori instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței, motivarea deciziei este expusă neclar”, Colegiul penal constată că acesta nu și-a găsit confirmarea, dat fiind faptul că, instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8), 419 Cod de procedură penală și prin hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor relevante invocate în apelurile declarate, întemeindu-și soluția în baza probelor cercetate de prima instanță, verificate și apreciate corect și de instanța de apel prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, descrise și analizate în decizia sa (f.d. 62-91, vol. V), iar decizia instanței de apel cuprinde motivele pe care își întemeiază soluția corectă de casare a sentinței primei instanțe și de pronunțare a unei noi hotărâri, prin care a decis achitarea inculpatului Piotr Saviuc pe art. 190 alin. (4) Cod Penal, deoarece fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii, fără a comite vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea și corectitudinea deciziei contestate, din care considerente instanța de recurs nu identifică motive justificative de a interveni în decizia contestată.

Totodată, în ce privește, temeiul precum că instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt care a afectat soluția instanței, Colegiul reține însă că aceste invocări nu au fost argumentate la concret, prin excluderea oricăror dubii în privința învinuirii înaintate, pentru a verifica în care parte s-a admis eroare gravă de fapt, fiind expusă critica într-o manieră generală, prin prezentarea propriei versiuni asupra faptelor examinate.

La acest capitol, Colegiul menționează că, eroarea gravă de fapt trebuie înțeleasă în sensul atribuit de legislator în art. 6 pct. 11¹ Cod de procedură penală, și anume stabilirea eronată a faptelor, în existența sau inexistența lor, prin neluarea în considerare a probelor care le confirmau sau prin denaturarea conținutului acestora.

Eroarea gravă de fapt nu reprezintă o apreciere greșită a probelor. Eroarea gravă de fapt trebuie să rezulte din situația dosarului, privită ca o stare de fapt.

Pentru a constitui caz de casare, eroarea de fapt trebuie să fie gravă, adică, pe de o parte, să fi influențat asupra soluției cauzei, iar pe de altă parte, să fie vădită, neîndoielnică.

Eroarea gravă de fapt nu privește dreptul de apreciere a probelor, ci discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al probelor, prin ignorarea unor aspecte evidente ce au avut drept consecință pronunțarea altei soluții, decât cea pe care materialul probator o susține.

În aceeași ordine de idei, ce ține de argumentele recurenților descrise la pct. 18, 19, prin care aceștia primordial își manifestă dezacordul cu aprecierea probelor de către instanța de apel, invocând că probele nu au fost apreciate corect conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, Colegiul penal reține că nu pot fi acceptate, din considerentul că aceste alegații nu constituie temeiuri de recurs, reprezentând doar opinia subiectivă a recurenților care consideră că probele cercetate confirmă învinuirea adusă inculpatei, or, conform prevederilor art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept esențiale comise de instanțele de fond și de apel. Astfel, instanța de recurs ordinar nu poate da o nouă apreciere probelor administrate la speța dată, ce este de competența exclusivă a primei instanțe și a instanței de apel, iar instanța de recurs ca instanță ierarhic superioară, examinează cauza doar sub aspectul prezenței erorilor de drept comise de instanța apel la judecarea cauzei, ce în speță nu au fost identificate.

Mai mult, din conținutul recursurilor ordinare declarate, rezultă că recurenții fac o apreciere proprie a probelor în temeiul cărora instanța de apel și-a întemeiat soluția, argumentându-și astfel propria versiune privind circumstanțele cauzei, invocând că este demonstrată vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, de către procuror fiind prezentate suficiente probe în demonstrarea acestui fapt, iar instanța de recurs ordinar la acest capitol atestă că nu poate fi acceptată această versiune, or contravine constatările corecte a instanței de apel în prezenta speță, întemeiate just pe cumulul de probe descris, verificat și apreciat de instanța de apel în decizia sa prin prisma art. 101 Cod de procedură penală (f.d. 182-186, vol. IV).

Prin urmare, se atestă că instanța de apel just a constatat că nu a fost demonstrată de către partea acuzării prin probe credibile și incontestabile comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (4) Cod Penal de către inculpatul Piotr Saviuc.

În acest context, Colegiul penal invocă că sarcina probațiunii în ședințele de judecată în prima instanță și în instanța de apel îi revine acuzatorului de stat, fiindcă funcția acuzării este pusă pe seama procurorului. Or, CtEDO în hotărârea Capeau vs. Belgia din 13.01.2005, a statuat că, „în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al art. 6 §2 și este obligatoriu, inter alia, că sarcina de a prezenta probe să-i revină acuzării”.

Așadar, luând în considerație constatările instanței de apel efectuate în urma aprecierii probelor, precum și abordarea separată a fiecărui argument al apelanților, cu aprecierea critică a acestora în partea în care prezentau dubii ce nu puteau fi înlăturate, Colegiul penal susține concluziile din decizia atacată și ține să reitereze că, potrivit art. 8 alin. (3) Cod de procedură penală, concluziile despre vinovăția persoanei de săvârșirea infracțiunii nu pot fi întemeiate pe presupuneri, iar toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, se interpretează în favoarea bănuțului, învinuitului, inculpatului, aceste prevederi găsindu-și reflectare în cauza penală în privința inculpatului Piotr Saviuc.

Astfel, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială

veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale pe aspectele contestate nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

21. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurenți ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursurile ordinare declarate urmează a fi respinse ca inadmisibile, fiind vădit neîntemeiate.

22. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Dorina Tăut și de către partea vătămată/civilă Irina Lanovenco, împotriva deciziei din 18 iunie 2019 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, în cauza penală privindu-l pe Saviuc Piotr Piotr, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă și pronunțată integral la 27 noiembrie 2019.

Președinte

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan